

COM FEM FRONT AL CANVI CLIMÀTIC A LLEIDA?

Sessió de treball participativa INFORME DE RESULTATS

LLEIDA, 21 DE MARÇ DE 2019

ORGANITZACIÓ:

LA PAERIA

Aiuntament de Lleida

DINAMITZACIÓ:

ESPAI
TRES
Territori i Responsabilitat Social

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. Introducció a la sessió de treball: context i dinàmica participativa	3
Context: el Pla del canvi climàtic de Lleida	3
objectius de la sessió de treball	4
Programa de la sessió participativa	4
Dinàmica de la sessió participativa	5
2. Assistència al taller i perfil dels participants	6
3. Resultats del grup 1	7
Identificació i caracterització dels agents	7
Detall de les aportacions	8
4. Resultats del grup 2	10
Identificació i caracterització dels agents	10
Detall de les aportacions	11
5. Resultats del grup 3	13
Identificació i caracterització dels agents	13
Detall de les aportacions	14
6. Tractament del qüestionari individual	17
7. Contrast de les aportacions amb el Pla de canvi Climàtic	20
Annex 1: Participants a la jornada	26
Annex 2: Formulari individual	27
Annex 3: Panells d'aportacions per grup	29

1. INTRODUCCIÓ A LA SESSIÓ DE TREBALL: CONTEXT I DINÀMICA PARTICIPATIVA

L'Ajuntament de Lleida va impulsar una sessió de treball participativa el 21 de març de 2019 a la Llotja de Lleida per compartir amb els principals agents econòmics, socials i ambientals del municipi el repte que significa el canvi climàtic per a la ciutat i crear un espai de reflexió, en forma de sessió de debat, sobre el futur Pla del canvi climàtic i la seva implementació en un futur. Aquest document en sintetitza els resultats obtinguts.

CONTEXT: EL PLA DEL CANVI CLIMÀTIC DE LLEIDA

Respecte el canvi climàtic la ciència és clara: L'IPCC (Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic), organisme internacional que depèn de l'ONU, en l'últim informe presentat l'octubre de 2018 avisa que tenim només 12 anys per reduir de forma dràstica les emissions de gasos contaminants, abans que la dinàmica sigui irreversible i amb efectes sobre la salut i la qualitat de vida i la seguretat. Aquest repte és una oportunitat per passar a un nou model descarbonitzat, més saludable i més proper. Existeixen ja moltes experiències reals d'èxit que ens indiquen camins possibles.

Lleida, com tots els altres ciutats, és emissora neta de CO₂ (edificis, transport, serveis, residus...) i a la vegada comença a notar les conseqüències d'un canvi del clima (major freqüència d'onades de calor, de fenòmens extrems, de distribució irregular de les precipitacions, etc).

L'any 2009 el municipi es va comprometre a baixar les emissions de CO₂ un 25% per l'any 2020 respecte l'any 1990, de la mateixa manera que ho van fer més de 7.500 ciutats d'arreu d'Europa al signar el Pacte dels Alcaldes. Per assolir l'objectiu l'Ajuntament va elaborar el Pla d'Acció de l'Energia Sostenible, amb més de 43 mesures a desenvolupar. D'altra banda l'any 2015, la Corporació va aprovar el Pla d'Adaptació al Canvi Climàtic de Lleida amb 48 mesures preventives i correctives.

També l'any 2015, les iniciatives del Pacte dels Alcaldes i Alcaldes per l'adaptació es fusionen creant un nou moviment: el Pacte dels Alcaldes pel Clima i l'Energia, amb objectius més ambiciosos fixats per la Comissió Europea.

Imatge 1 El Pacte dels Alcaldes i Alcaldesses pel Clima i l'Energia involucra els ajuntaments i la seva ciutadania en la lluita contra el canvi climàtic.

El municipi de Lleida, en aquest marc, renova el compromís per mitigar el canvi climàtic i adaptar-se als seus efectes amb la elaboració del Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de Lleida, també anomenat Pla del Canvi Climàtic de Lleida.

En aquest context, el **Pla del Canvi Climàtic de Lleida** és el document que té per **objectius**:

- La reducció de les emissions de CO₂ un 40% l'any 2030,
- abordar de forma integrada la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, i
- garantir l'accés a una energia segura, sostenible i assequible per a tothom.

OBJECTIUS DE LA SESSIÓ DE TREBALL

La sessió de treball va consistir en un **exercici conjunt de sobre com abordar el repte del canvi climàtic a Lleida** i recollir propostes per a la **implicació social i la governança de la lluita contra el canvi climàtic a Lleida**.

PROGRAMA DE LA SESSIÓ PARTICIPATIVA

La sessió es va estructurar seguint el següent **programa**:

18.00h	Recepció dels assistents i acreditació
18.15h	Benvinguda institucional i presentació de la sessió ESTHER FANLO, Responsable Coordinadora de Medi Ambient i Horta. Regidoria de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat, Ajuntament de Lleida
18.20h	Lleida davant del canvi climàtic ELISENDA PARDELL, Regidoria de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat, Ajuntament de Lleida
18:45h	Com podem fer front comú contra el canvi climàtic? <i>Treball en grups dinamitzat per Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social</i>
20.15h	Posada en comú: síntesi de les aportacions i conclusions <i>En plenari i dinamitzat per d'Espai TReS</i>
20.45h	Cloenda i final de la sessió ESTHER FANLO, Ajuntament de Lleida

La sessió va tenir lloc en tres sales de la Llotja de Lleida – Palau de Congressos, un equipament emblemàtic de la ciutat al marge dret del riu Segre.

Imatge 2 La sessió de treball participativa va tenir lloc a la Llotja de Lleida

DINÀMICA DE LA SESSIÓ PARTICIPATIVA

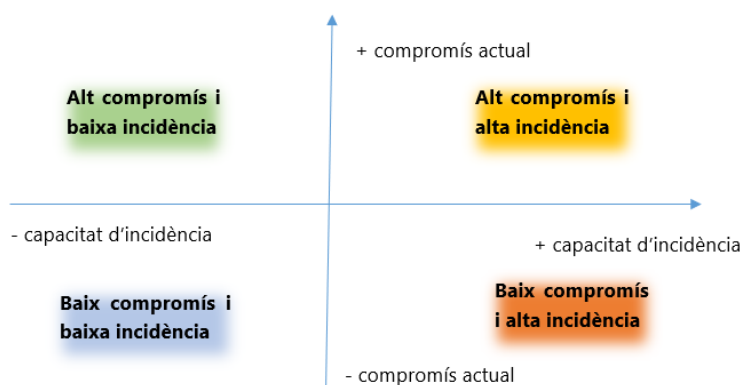
La primera part de la sessió es va dedicar a la benvinguda institucional i a la presentació "Lleida davant del Canvi Climàtic, per part de d'Elisenda Pardell, tècnica de la Regidoria de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat.

Imatge 3 Presentació de la diagnosi del Pla de canvi climàtic de Lleida per part d'Elisenda Pardell, de la Regidoria de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat

Pel que fa a la **dinàmica participativa**, en la 2a part de la sessió (a partir de les 18:45h), els assistents es van dividir en tres grups per debatre cadascun en una aula diferent, seguint la mateixa seqüència participativa:

1. Exercici individual: petit formulari al dors del programa (veure annex)
2. Identificació dels agents clau del canvi climàtic a Lleida (validació d'una proposta)
3. Caracterització dels agents (sociograma o mapa d'actors)
4. Propostes d'accions per implicar els agents

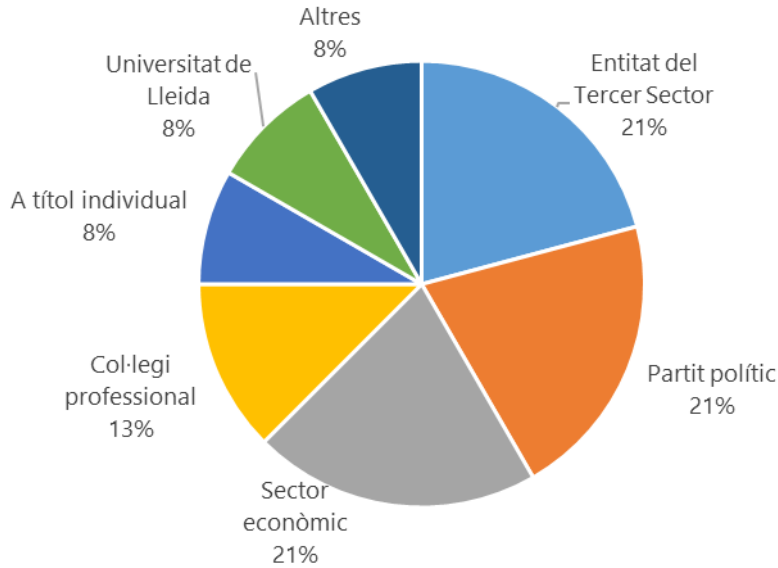
Imatge 4 A partir dels agents identificats pels participants, es va elaborar un sociograma estructurat en quadrants, segons el grau de predisposició o compromís actual, i segons la capacitat d'incidència en matèria de mitigació i adaptació al canvi climàtic:

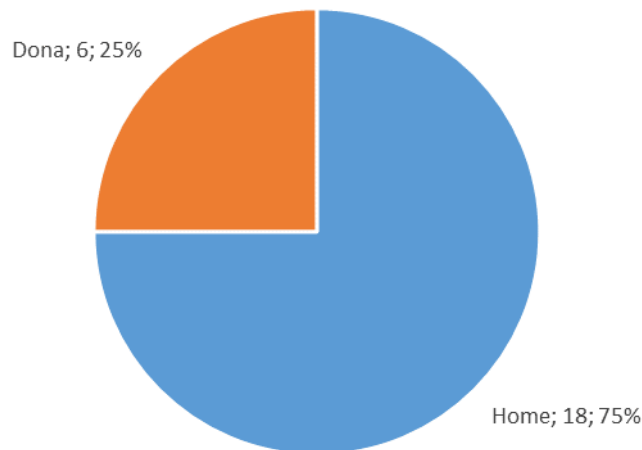
2. ASSISTÈNCIA AL TALLER I PERFIL DELS PARTICIPANTS

A la sessió hi van assistir **24 participants** (vegeu també l'Annex 1 amb el llistat complet de les persones), amb la següent distribució de perfils:

Figura 2. Percentatge de participació segons perfils

Figura 3. Percentatge de participació segons sexe

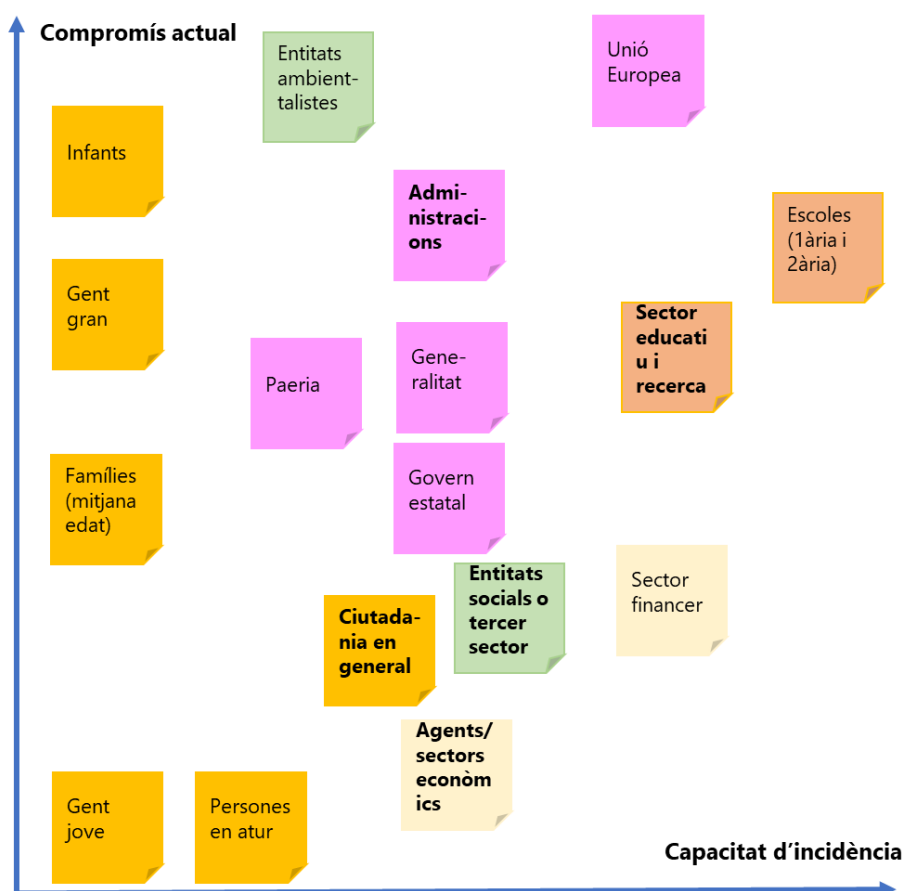

3. RESULTATS DEL GRUP 1

A continuació es presenten els resultats del grup 1, tant pel que fa a la identificació i caracterització dels agents (sociograma) com pel que fa a les propostes detallades per potenciar-ne la implicació en la lluita contra el canvi climàtic.

IDENTIFICACIÓ I CARACTERITZACIÓ DELS AGENTS

El grup va debatre sobre el sociograma (mapa d'actors) dels agents clau en relació amb el canvi climàtic.

Segons els participants d'aquest grup, la ciutadania en general es pot segmentar en diversos grups segons el grau de compromís actual amb la lluita contra el canvi climàtic, un grau de compromís associat, en gran mesura, a l'edat de les persones. Així, el segment més jove (infants) i el més gran serien els més implicats, mentre que la població adolescent i jove serien més passius i desmobilitzats.

D'altra banda, els agents amb un compromís més elevat serien les entitats ambientalistes (que marquen el nivell màxim d'implicació), i les diverses administracions (especialment la de nivell europeu), que tenen un grau de compromís que varia segons el tarannà de cada govern. El grup també va voler destacar el poder del sector financer per contribuir a facilitar iniciatives de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic.

Un altre agent clau, segons els participants, seria el sector educatiu i de recerca, i molt especialment les escoles de primària i secundària, que transmeten valors i coneixements al segment de població més jove, i que acostumen a comptar amb docents implicats.

En conjunt, però, els participants van coincidir en valorar que el tots els agents tenien una relativament elevada capacitat d'incidència per abordar el repte del canvi climàtic, i van reforçar la importància d'una aposta conjunta per fer-hi front de manera consensuada, especialment implicant els col·lectius que tenen un grau de compromís més baix.

DETALL DE LES APORTACIONS

A continuació es recullen les aportacions efectuades pels participants al grup 1, ordenades segons les grans tipologies de propostes que identifica el Pla de Canvi Climàtic de Lleida:

Instruments normatius i polítiques d'estimulació/desincentivació

- **Estimular la motivació econòmica per canviar comportaments.** Que actuar de forma més sostenible compensi econòmicament, amb incentius econòmics per a l'estalvi i l'eficiència
- **Afavorir la mobilitat sostenible.** Amb bosses d'aparcaments dissuasives, promoció d'una infraestructura ciclista...
- **Aprovar i fer aplicar normativa que combati accions contra el clima.**
- **Oferir alternatives de consum assequibles.** Estimulant el consum de proximitat (productes de l'Horta) i l'ús de mitjans alternatius al cotxe.

Instruments d'organització, seguiment i control públics i privats

- **Donar a conèixer experiències il·lustratives.** Equipaments municipals, centres educatius, i altres iniciatives d'estalvi (especialment des de l'Administració)
- **Estimular projectes i iniciatives de canvi de comportaments.** Recollida porta a porta, etiquetatge...
- **Generalitzar les pràctiques de seguiment i control del metabolisme urbà.** En escoles, en equipaments municipals...
- **Treballar la sostenibilitat i el canvi climàtic de manera transversal en l'Ajuntament.** Que tots els departaments de l'administració estiguin alineats en la lluita contra el canvi climàtic, per incrementar la seva credibilitat, i per visualitzar més el que es fa.
- **Mesures d'estalvi en equipaments municipals**
- **Càlcul del Cicle de Vida**
- **Clàusules de compra pública**

Instruments de promoció de les noves tecnologies i innovació

- **Impulsar projectes demostratius.** Fer visible la possibilitat de generar canvis en comportaments i hàbits de consum, per exemple a l'escola (amb el projecte 50/50), amb concursos de sostenibilitat...
- **Augmentar la producció energètica renovable (autoconsum).** Amb vies com la compra col·lectiva, la inversió pública....

Governança, mecanismes de conscienciació, cohesió social i participació

- **Reforçar la formació i la sensibilització des del sector educatiu.** Amb visites a plantes de tractament de residus, de tractament d'aigües i a l'abocador de Montoliu de Lleida.
- **Impulsar campanyes de comunicació.** Que siguin més trencadores i directes, per tal d'arribar al públic no convençut.

Mitjans de finançament

- **Aconseguir inversions europees i d'altres fonts de finançament** per a projectes i inversions de millora de l'eficiència energètica i d'adaptació al canvi climàtic.

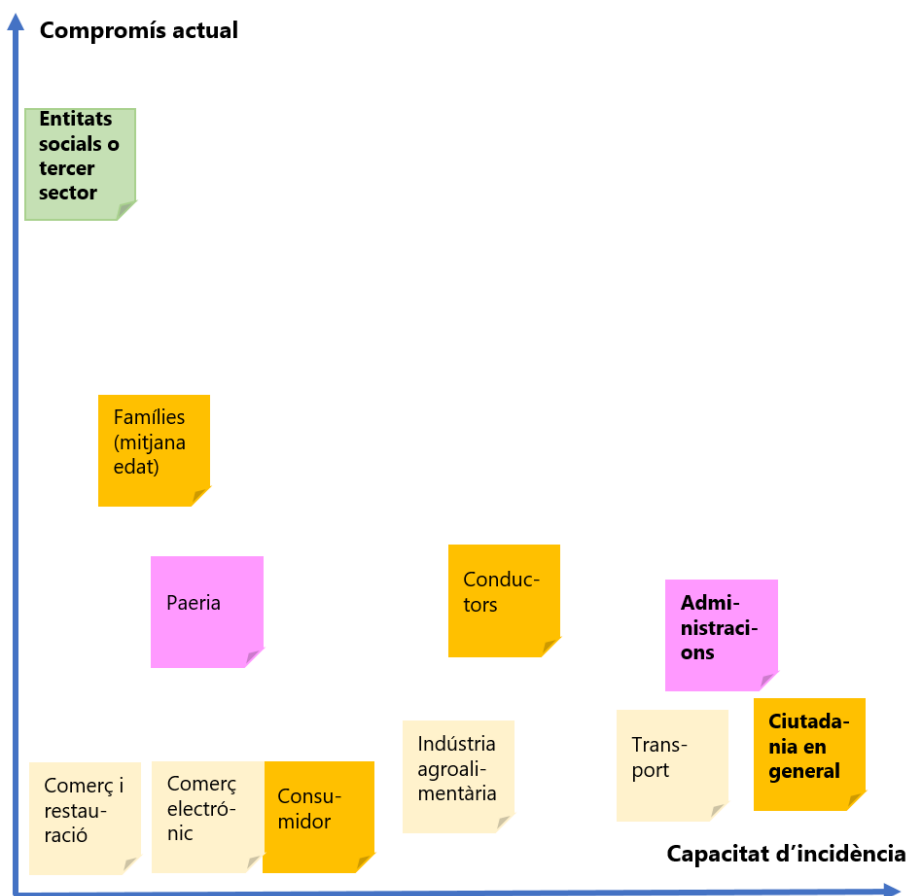
Imatge 5 Posada en comú dels resultats del grup 1

4. RESULTATS DEL GRUP 2

A continuació es presenten els resultats del grup 2, tant pel que fa a la identificació i caracterització dels agents (sociograma) com pel que fa a les propostes detallades per potenciar-ne la implicació en la lluita contra el canvi climàtic.

IDENTIFICACIÓ I CARACTERITZACIÓ DELS AGENTS

El grup va debatre sobre el sociograma (mapa d'actors) dels agents clau en relació amb el canvi climàtic.

Segons els participants d'aquest grup, es considera que actualment hi ha diversos actors que tenen una alta capacitat d'incidència però, la majoria, tenen un compromís baix respecte el canvi climàtic.

Els agents que poden tenir més incidència són els sectors econòmics, concretament el transport, seguit de la indústria agroalimentària i el comerç de les grans superfícies (incloent el comerç electrònic).

Pel que fa a la ciutadania, es considera que aquesta també té una elevada capacitat d'incidència. Dins aquest grup tan ampli es van identificar altres subgrups, com els consumidors o els treballadors que utilitzen el vehicle privat per desplaçar-se diàriament, com a col·lectius claus a involucrar en la lluita contra el canvi climàtic.

Un altre agent clau van ser les administracions a tots els nivells. Respecte aquestes es va comentar que tenen una alta capacitat d'incidència però, des del punt de vista dels participants, tenen un compromís baix ja que sovint no aconsegueixen implementar les polítiques ambientals necessàries per fer front al canvi climàtic. Alguns dels motius pels quals no s'implementen aquestes polítiques són pressions provinents del sector econòmic o amb intencions electoralistes.

Pel que fa a l'educació i la conscienciació, va ser un tema recurrent al llarg del debat. Es van considerar com elements molt importants però que també suposen un repte difícil d'aconseguir, ja que és difícil incidir en població de determinades franges d'edat, com per exemple els joves. Per aquest motiu es va remarcar la importància de l'educació dels nens i nenes des dels nuclis familiars.

DETALL DE LES APORTACIONS

A continuació es recullen les aportacions efectuades pels participants al grup 2, ordenades segons les grans tipologies de propostes que identifica el Pla de Canvi Climàtic de Lleida:

Instrumentos normatius i polítiques d'estimulació/desincentivació

- **Aplicar normativa de reciclatge.** Millorar el sistema de recollida porta a porta, encara està poc implementat (només a Ciutat Jardí).
- **Aplicar normativa més restrictiva amb el transport.**
- **Crear aparcaments dissuasius.** Permet que els vehicles quedin fora del centre.
- **Pacificar el trànsit i la mobilitat en general.** La ciutat ha de convidar als ciutadans a caminar i passejar.
- **Invertir la prioritat cotxes/vianants a la ciutat.**
- **Incentivar l'ús de la bicicleta,** més i millors carrils bicis.
- **Fomentar les polítiques d'incentius de les energies renovables.** Promoure des de la Generalitat i l'Ajuntament les energies renovables, especialment en els concursos públics i en les comunitats de veïns.
- **Reduir els impostos de les energies renovables.**
- **Millorar les polítiques de recollida d'aigües** (aigües pluvials i residuals). Ja s'està fent en les noves urbanitzacions, però caldria fer-ho a la resta de zones quan es fessin renovacions.

Instrumentos d'organització, seguiment i control públics i privats

- **Reforçar el control i les sancions de les normatives ambientals.** Els participants van comentar que actualment no es fa prou seguiment per falta de personal.

Instrumentos de promoció de les noves tecnologies i innovació

- **Aprofitar les noves tecnologies per reduir la incidència sobre el canvi climàtic.** Utilitzar les noves tecnologies per desenvolupar tècniques industrials amb menys incidència sobre el medi ambient i el canvi climàtic.
- **Definir sistemes de reg d'acord amb el clima de Lleida.**

Governança, mecanismes de conscienciació, cohesió social i participació

- **Conscienciar dels beneficis de salut i qualitat de vida.** Cal fer més evident que la lluita contra el canvi climàtic té un efecte positiu directe sobre la ciutadania.
- **Millorar el disseny i la planificació estratègica de la ciutat vers al canvi climàtic.** Per exemple, es considera que hi ha un ús excessiu de gespa.
- **Millorar la conscienciació dels joves.** Cal buscar maneres de fer front als *inputs* que reben els joves per part de la societat que fomenten hàbits de consum poc sostenibles.
- **Fomentar el canvi en els models educatius, cap a una mentalitat "slow".** Els participants van argumentar que actualment els models educatius fomenten la competitivitat, i s'ha de treballar per canviar aquest enfocament.
- **Afavorir que les decisions més sostenibles siguin les més còmodes.**

Mitjans de finançament

- **Subvencionar millores de l'habitatge.** Tenint en compte la situació de l'habitatge a Lleida, cal facilitar que es facin millores de rehabilitació en els habitatges més ineficients per aconseguir un millor aïllament tèrmic.

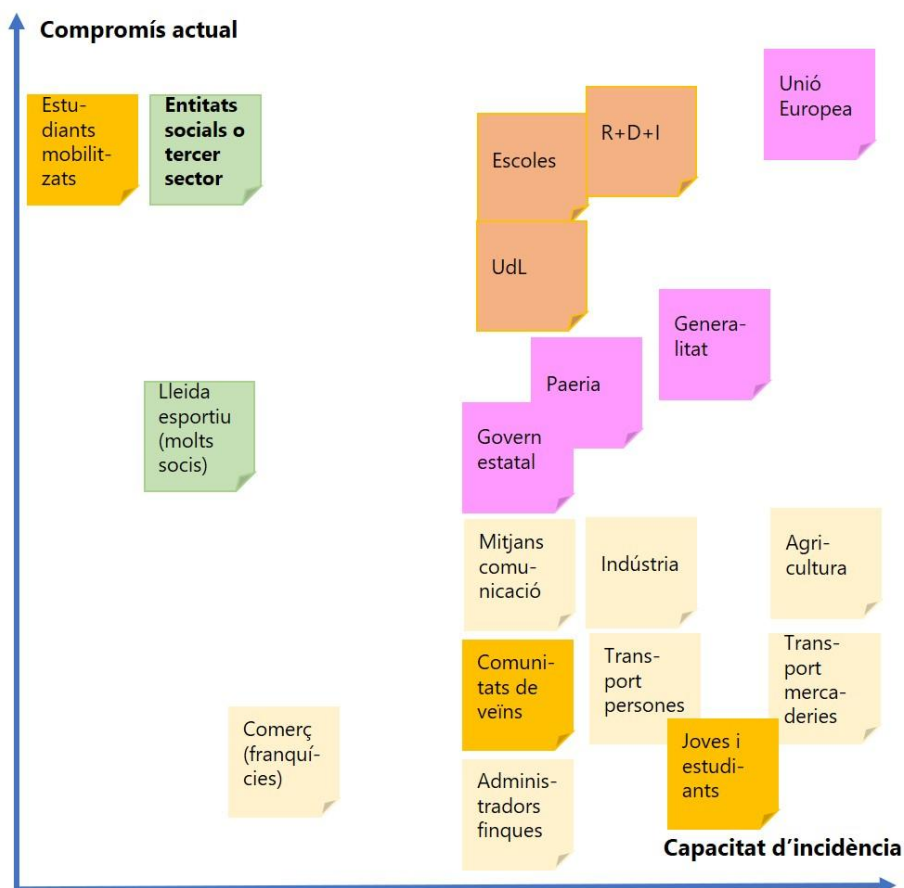
Imatge 6 Posada en comú dels resultats del grup 2

5. RESULTATS DEL GRUP 3

A continuació es presenten els resultats del grup 3, tant pel que fa a la identificació i caracterització dels agents (sociograma) com pel que fa a les propostes detallades per potenciar-ne la implicació en la lluita contra el canvi climàtic.

IDENTIFICACIÓ I CARACTERITZACIÓ DELS AGENTS

El grup va debatre sobre el sociograma (mapa d'actors) dels agents clau en relació amb el canvi climàtic.

Segons la majoria de participants, un dels agents clau és la Unió Europea, que està liderant a escala mundial polítiques i compromisos vers el canvi climàtic i que té una gran capacitat d'incidència per la seva potestat legislativa i perquè disposa de molts recursos econòmics que acaben arribant als Estats, les regions i fins i tot municipis com Lleida. Altres administracions clau són la Generalitat de Catalunya (si bé disposa de pocs recursos), el Govern estatal i la Paeria de Lleida.

La tipologia d'agents que aquest grup va segmentar més van ser els agents econòmics. D'aquests, dos sectors destaquen per sobre de la resta pel que fa a capacitat d'incidència (i per un grau de compromís actual no gaire alt): l'agricultura i el transport de mercaderies. Així mateix, es van apuntar dins l'àmbit econòmic la indústria, el transport de persones i també, de manera més específica, els mitjans de comunicació locals i els administradors de finques; els

primers per la influència que poden tenir en la ciutadania de Lleida, i els segons per la influència en les comunitats de veïns (i en els canvis que es puguin introduir en els edificis d'habitatges).

El sector de l'educació és un altre dels àmbits que el grup va destacar amb una elevada capacitat d'incidència i un grau de compromís actual, en general, també força alt (més a les escoles que la Universitat de Lleida).

Les entitats del tercer sector, incloses les ambientals i socials, van ser el sector que els participants van destacar amb un compromís actual elevat. Malgrat això, el fet que no mobilitzin actualment grans quantitats de persones, els resta capacitat d'incidència. En aquest àmbit, es va citar el club de futbol del Lleida Esportiu com l'entitat, possiblement, amb més base social a la ciutat de Lleida, per la qual cosa el seu potencial d'incidir en moltes persones seria força elevat.

Finalment, de la ciutadania se'n van destacar tres col·lectius específics: els estudiants mobilitzats pel canvi climàtic (arran del moviment *Fridays for future* - [web](#)), que segons algun participant jove era una moda que acabaria passant; els joves i estudiants en general, que malgrat tenir una elevada capacitat d'incidència el seu compromís actual és baix; i les ja esmentades comunitats de veïns.

DETALL DE LES APORTACIONS

A continuació es recullen les aportacions efectuades pels participants al grup 3, ordenades segons les grans tipologies de propostes que identifica el Pla de Canvi Climàtic de Lleida:

Instrumentos normatius i polítiques d'estimulació/desincentivació

- **Crear mecanismes que generin incentius directes a la ciutadania que col·labori amb la lluita contra el canvi climàtic.** El grup va destacar que aquesta és, possiblement, la mesura que pot generar una implicació ciutadana més àmplia. Entre els mecanismes es van citar els sistemes de dipòsit, devolució i retorn d'envasos (SDDR), la gratuïtat o preus econòmics per al transport públic (en certs dies, per a determinats col·lectius, etc.), els incentius o plans "renove" dels habitatges, o els incentius per compartir vehicle, entre d'altres. Mecanismes, tots ells, que segons els participants només depenen de la voluntat política.
- **Crear mecanismes que desincentivin l'ús del vehicle privat.** Se'n van citar alguns: més aparcaments de pagament (zones verdes, blaves...), més carrils exclusius per al transport públic, peatges a les principals vies d'entrada de Lleida (tot i que no tots els participants hi estaven d'acord en aquest cas), etc. En qualsevol cas, era condició indispensable que aquests instruments o desincentius anessin acompanyats, en paral·lel, d'una millora substancial del transport públic.

Instrumentos d'organització, seguiment i control públics i privats

- **Fomentar l'elaboració d'auditories energètiques en habitatges privats que serveixin per visibilitzar el retorn de les inversions.** Cal dissenyar i elaborar noves campanyes que fomentin aquesta eina de comptabilitat energètica de les llars i que també serveixi per proposar inversions en els habitatges que contribueixin a reduir el consum energètic.
- **Dissenyar altres instruments de seguiment que ajudin a visibilitzar el retorn econòmic de les inversions "energètiques".** Segons els participants, és clau que la

ciutadania i altres agents clau (comunitats de veïns, administradors de finques, etc.) coneguin bé el retorn econòmic associat a aquest tipus de millores en edificis i habitatges. A partir d'aquest coneixement es decidiran més fermament a invertir.

Instruments de promoció de les noves tecnologies i innovació

- **Canviar la xarxa de distribució elèctrica per poder assumir l'augment de producció procedent de les energies renovables.** Segons els participants, la xarxa actual no està preparada per assumir l'augment de producció derivat de les energies renovables. Cal, doncs, assumir fortes inversions per renovar i adequar la xarxa de distribució elèctrica.
- **Fomentar tecnologies per generar electricitat "renovable" des dels habitatges individuals.** Un participant va proposar que a més de produir energia renovable en massa, calia també cercar tecnologies i mecanismes per fomentar l'autoproducció.

Governança, mecanismes de conscienciació, cohesió social i participació

- **Seguir fomentant l'educació, la formació i la sensibilització d'agents clau.** Entre aquests agents hi ha d'haver la ciutadania i les escoles, tal com es fa ara, però s'ha d'ampliar de manera important cap als agents econòmics, sobretot aquells amb una capacitat d'incidència elevada.
- **Incentivar que tota la ciutadania de Lleida visiti, algun cop, l'abocador comarcal com a mesura de sensibilització impactant.** La visita a aquest abocador (com a la resta que hi ha al país) sol ser tenir un impacte sensibilitzador molt elevat entre la població.

Mitjans de finançament

- **Augmentar els recursos econòmics (o redistribuir els actuals) destinats a les polítiques de lluita contra el canvi climàtic.** En aquest sentit, un participant va citar les dues principals administracions que tenen suficient capacitat de finançament en l'actualitat i que són la Comissió Europea i les diputacions.

Imatge 7 Posada en comú dels resultats del grup 3

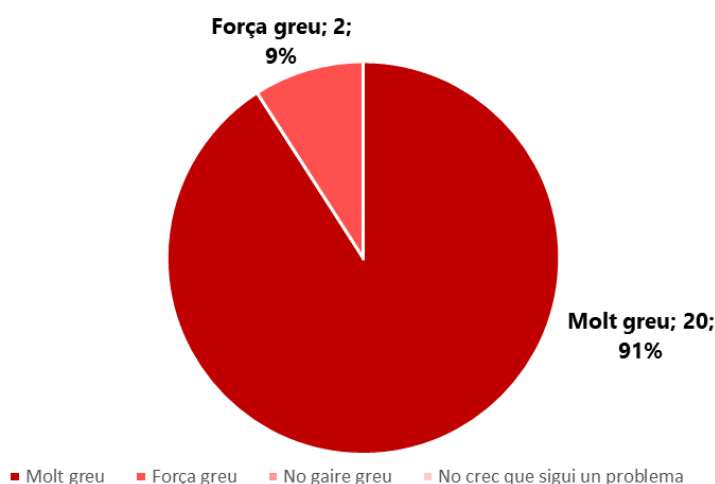

6. TRACTAMENT DEL QÜESTIONARI INDIVIDUAL

El qüestionari individual, lliurat a l'inici del treball en grups, pretenia recollir la percepció de les persones participants respecte el canvi climàtic, i el paper que hi ha de jugar tant l'administració, com la ciutadania individual, i també altres agents del municipi.

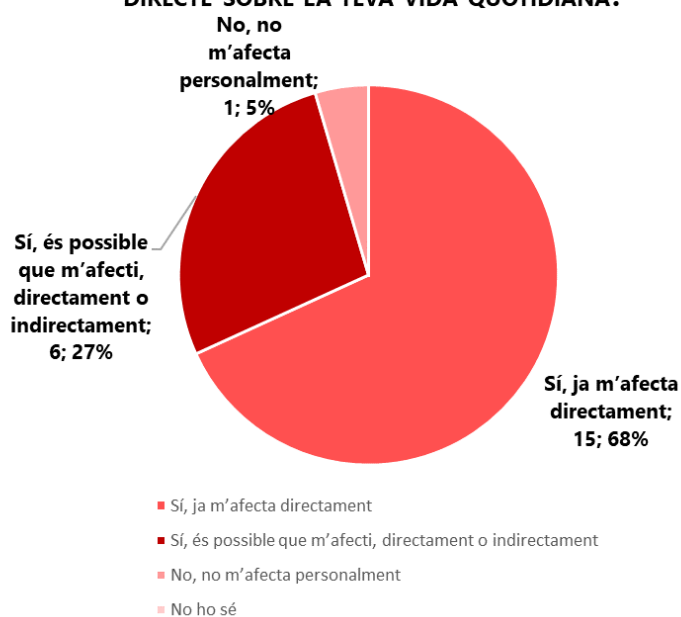
A continuació es presenten els resultats obtinguts dels 22 qüestionaris recollits:

PER A TU, EL CANVI CLIMÀTIC ÉS UN PROBLEMA...

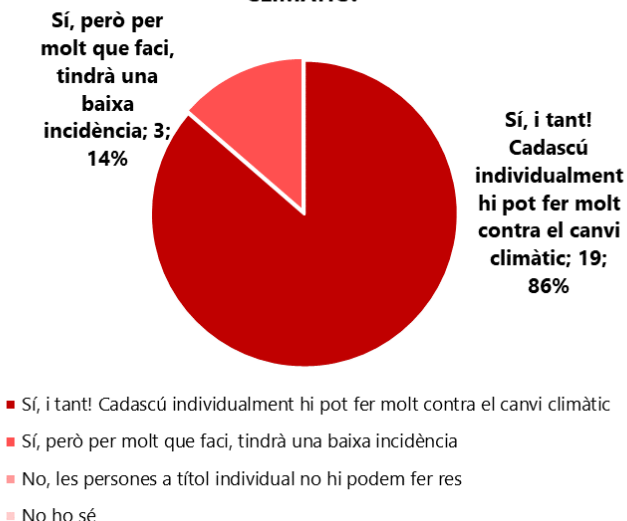
Una immensa majoria de participants perceben el canvi climàtic com un problema molt greu, i només una de cada deu persones que era força greu. Cap participant va considerar que el canvi climàtic no era un problema greu o directament, que no era un problema.

CONSIDERES QUE EL CANVI CLIMÀTIC TÉ UN EFECTE DIRECTE SOBRE LA TEVA VIDA QUOTIDIANA?

Pràcticament la totalitat de participants consideraven que el canvi climàtic els afectaria d'una manera o altra. La resposta és coherent amb la pregunta anterior, en el sentit que les persones consideraven que el canvi climàtic era un problema greu, i que aquest els afectaria directament o indirectament.

COM A INDIVIDU, CONSIDERES QUE POTS TENIR UN PAPER IMPORTANT EN LA LLUITA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC?

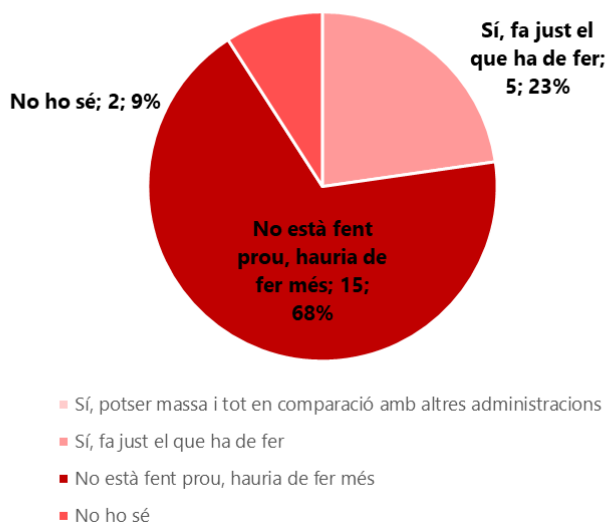
Totes les persones consideraven que la seva acció individual podria contribuir a lluitar contra el canvi climàtic, i d'aquestes, la gran majoria trobaven que el seu impacte podria ser molt significatiu.

CONSIDERES QUE LA CIUTADANIA DE LLEIDA ESTÀ FENT PROU PER LLUITAR CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC?

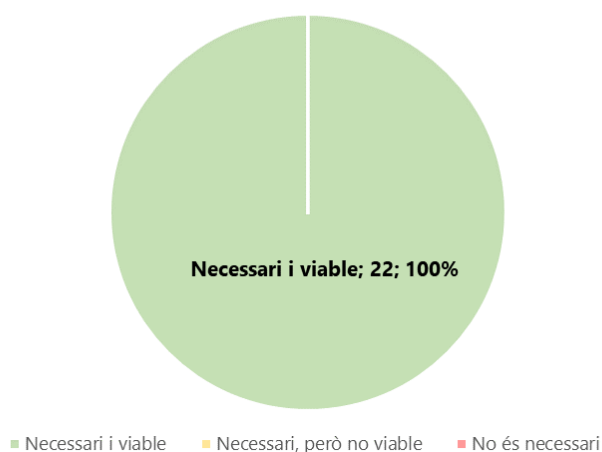
La totalitat de les persones que van respondre el qüestionari consideraven que la ciutadania de Lleida no estava fent prou per lluitar contra el canvi climàtic.

I LA PAERIA, ESTÀ FENT PROU PER LLUITAR CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC?

Dues tercers parts de les persones que van participar consideraven que la Paeria no estava fent prou per lluitar contra el canvi climàtic. En canvi, hi ha prop d'una quarta part de respostes que troben que l'Ajuntament fa just el que ha de fer en el seu àmbit competencial.

CONSIDERES NECESSARI I VIABLE UN PACTE MUNICIPAL PEL CANVI CLIMÀTIC A LLEIDA?

La darrera pregunta del qüestionari havia de servir per valorar la viabilitat i necessitat d'un pacte municipal pel canvi climàtic a Lleida. En aquest sentit, la totalitat dels participants van considerar que aquest pacte no només era necessari, sinó que també era viable.

7. CONTRAST DE LES APORTACIONS AMB EL PLA DE CANVI CLIMÀTIC

A continuació es contrasten les aportacions efectuades en els grups, amb les mesures previstes pel Pla de canvi climàtic:

PENDENT FER EL CONTRAST

MITIGACIÓ

MESURES			
Sector domèstic	G1	G2	G3
Establiment de requisits en E renovables en nova construcció i rehabilitacions integrals			
Promoure bones pràctiques i accions de baixa inversió per l'eficiència energètica			
Promoure accions de mitjana inversió per l'eficiència energètica: renovació d'electrodomèstics			
Promoure la millora dels aïllaments tèrmics i els tancaments individuals i col·lectius			
Compra d'energia verda a llars i promoció de l'esterificació de l'energia a la llar			
Renovació de calderes per altres sistemes d'escalfament més eficients			
Creació d'un servei d'assessorament d'energia i canvi climàtic per a comunitats de veïns			
Creació d'un servei d'assistència per a reduir la pobresa energètica al municipi			
Bonificacions fiscals en la llicència d'obres per a millores en l'eficiència energètica dels habitatges			
Fomentar l'etiquetatge energètic dels habitatges en el marc de la venda i el lloguer			
Sector Ajuntament	G1	G2	G3
Gestor energètic municipal			
Telemesura i telegestió dels equipaments més consumidors			
Programa de millora de l'eficiència energètica a edificis i instal·lacions municipals,			

Implantació de captadors tèrmics solars a edificis i equipaments municipals			
Instal·lació de calderes de biomassa i d'alt rendiment per a equipaments municipals			
Compra d'energia verda certificada a l'ajuntament			
Promoció de l'ús racional de l'energia als treballadors municipals			
Edificis emblemàtics. Reduir la il·luminació per la nit			
Foment participació escolars Agenda 21 escolar en projecte estalvi i eficiència energètica			
Incorporar condicions d'eficiència energètica en la contractació d'empreses proveïdores			
Instal·lació de LED als semàfors.			
Substitució de làmpades de l'enllumenat per d'altres més eficients			
Implantar sistemes de telegestió (telemesura i/o telecontrol) de l'enllumenat			
Mesures per reduir el consum de la flota de vehicles municipals: optimització del servei			
Sector serveis	G1	G2	G3
Campanyes de fomentar l'ús racional de l'energia i l'ús d'energies renovables en sector terciari.			
Compra d'energia verda al sector terciari			
Miniauditories energètiques a les activitats del sector serveis			
Sector Mobilitat	G1	G2	G3
renovació de vehicles per d'altres més eficients en el parc mòbil municipal i en el transport públic			
foment de les tecnologies més netes pel parc mòbil privat			
Foment del vehicle elèctric pel sector privat i serveis			
Redacció i execució del Pla de Mobilitat Urbana (PMU) de Lleida			
Redactar un pla per al desplaçaments treballadors ajuntament de Lleida			
Impulsar els camins escolars i els entorns segurs			

Producció local d'energies renovables	G1	G2	G3
Ordenança municipal per a la regulació i foment de les instal·lacions de solar tèrmica			
Foment d'instal·lacions fotovoltaïques als edificis per la producció d'electricitat i per autoconsum			
Foment de les instal·lacions fotovoltaïques incloent autoconsum a les activitats econòmiques			
Bonificacions fiscals en la llicència d'obres per a la implantació d'energies renovables			
Inclusió de criteris que afavoreixen l'estalvi i EE i energies renovables en els nous desenv. urbans			
Residus	G1	G2	G3
Implantació de la recollida de la fracció orgànica dels residus municipals (FORM)			
Implantació de la recollida porta a porta (PaP) dels residus municipals			
Dinamització del Pla de Prevenció de Residus			
Autocompostatge als habitatges de l'Horta de Lleida			
Increment de serveis de recollida selectiva (deixalleria mòbil, més contenidors, ...).			
Campanyes específiques per incrementar el percentatge de la recollida selectiva			
Altres	G1	G2	G3
Campanyes de reducció del consum d'aigua calenta sanitària en sector domèstic i serveis			
Foment del consum de productes de proximitat i d'agricultura ecològica			

ADAPTACIÓ

MESURES			
1. AUGMENTAR LA CAPACITAT D'ADAPTACIÓ DE L'ESPAI URBÀ I LES			
Incrementar les condicions de confort de la zona urbana davant l'increment sostingut de temperatures als mesos	G1	G2	G3
Realitzar un estudi d'identificació de les zones més vulnerables de la ciutat per temperatura extrema: mapa tèrmic del municipi			
Ampliació de les zones de refresc i zones naturalitzades als espais urbans: Transformar solars en boscos i horts urbans i increment de verd urbà			
Incorporació de d'elements urbanístics en les àrees urbanes més vulnerables a l'illa de calor urbana: ombrejos amb tendals o plaques fotovoltaïques			
Adequació de l'arbrat urbà per afavorir l'ombreig			
Redacció del Pla Director del verd i la biodiversitat			
Creació d'itineraris de connexió de les zones verdes urbanes amb l'espai periurbà			
Millorar el comportament tèrmic dels habitatges	G1	G2	G3
Fomentar la rehabilitació energètica amb sistemes d'aïllament que també protegeixin contra l'excés de calor			
Adequació equipaments municipals de serveis a població vulnerable (geriàtrics, residències, escoles casals de gent gran, casals d'estiu, centres cívics, esportius...) amb elements passius de dissipació de calor			
Posar en marxa regulacions i bonificacions per a la promoció de mesures de mitigació/adaptació en l'àmbit de l'habitatge.			
Empoderar i protegir a la població i els col·lectius vulnerables davant els episodis de fenòmens extrems i/o adversos	G1	G2	G3
Millorar la gestió i comunicació d'episodis de caràcter extrem i contaminació: creació o actualització de protocols			
Elaborar actualitzar programes de prevenció i mitigació dels impactes del canvi climàtic sobre la qualitat de l'aire			

Campanyes per a la contenció de plagues (mosca negra, mosquit tigre...)			
Contemplar mesures per a l'adaptació del municipi als efectes del canvi climàtic al planejament i altres instruments de desenvolupament urbanístic	G1	G2	G3
Ampliar en el planejament la dotació d'espai verd urbà			
Revisió dels criteris urbanístics per afavorir les zones			
Promoure el Sistema de clavegueram separatiu en nova urbanització			
Incorporar en el disseny de camins escolars, de vianants i de carrils bici, criteris per a l'adaptació al canvi climàtic			
Incrementar les superfícies permeables en l'espai públic: asfalt i paviments permeables.			
Estalvi d'aigua en sector domèstic, comercial i municipal (jardineria i neteja de carrers)	G1	G2	G3
Programa de reducció del consum i de les pèrdues d'aigua dins l'àmbit urbà : Pla de Manteniment de la xarxa d'abastament del Municipi			
Campanyes periòdiques de foment de l'estalvi d'aigua en sector domèstic, comercial i municipal			
Estudi per a l'aprofitament de les aigües de pluja dins l'àmbit urbà			
2. AUGMENTAR LA CAPACITAT D'ADAPTACIÓ DE L'ACTIVITAT AGRÀRIA DE L'HORTA DE LLEIDA, ALS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC			
Reduir el consum d'aigua de reg agrícola	G1	G2	G3
Impulsar estratègies que contribueixin a la implantació efectiva de la modernització del reg per afavorir l'optimització del seu ús i contribuir a l'estalvi d'aigua (Pla d'Usos de l'Horta de Lleida, acció 1.4)			
Promoure bones pràctiques per incrementar la quantitat de carboni fixat al sòl agrícola			
Estudi de la possibilitat d'utilització de tecnologies TIC per optimitzar l'aplicació d'aigua i adob als conreus			
Millorar la capacitat de resposta de l'agricultor davant dels canvis en la productivitat	G1	G2	G3
Creació un sistema d'incentius fiscals i de gestió administrativa vinculats la modernització de les explotacions agràries que contemplin			

la producció i el consum de proximitat (Acció 2.12 del Pla d'Usos de l'Horta)			
Promocionar la biodiversitat agronòmica amb la recerca, cultiu i comercialització de varietats tradicionals, de proximitat i de qualitat (Acció 3.21 Pla d'Usos de l'Horta).			
Promoure el cultiu de l'hortalissa a l'Horta i la diversificació d'altres cultius. (Pla Acció 3.23 del Pla d'Usos de l'Horta)			
3. PROTEGIR LA BIODIVERSITAT I LA QUALITAT PAISATGÍSTICA DEL MEDI NATURAL			
Elaborar instruments de planificació i gestió	G1	G2	G3
Elaborar plans i programes de millora de la qualitat ecològica de l'espai periurbà i l'Horta de Lleida			
Elaboració del Pla del Riu Segre al seu pas per Lleida			
Redacció del pla de prevenció municipal d'incendis (PPI)			
Procurar elements de recuperació i adaptació	G1	G2	G3
Realitzar la reforestació de les zones degradades/cremades			
Actuació i control sobre espècies invasores al·lòctones.			
Naturalitzar l'entorn del tram urbà del riu.			
Potenciar l'adaptació de l'arbratge urbà i periurbà			
Creació d'estructures i hàbitats que fomentin la biodiversitat			
4. MILLORAR EL MARC D'ACTUACIÓ QUE PERMETI UN MÉS EFICAÇ DESPLEGAMENT DE LES MESURES D'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC	G1	G2	G3
Organització de grups-acció per al desenvolupament d'estratègies locals entre els sectors clau			
Ampliació del programa d'activitats d'educació per a la sostenibilitat per a escolars amb propostes en matèria de canvi climàtic			
Establir un marc de col·laboració amb la Universitat de Lleida, l'IRTA, el DARPA i el Parc Científic i Tecnològic per tal de potenciar un pla d'experimentació, la formació i la transferència tecnològica i científica			
Sistema de recerca d'instruments d'ajuts per tal de fomentar el desplegament de les mesures d'adaptació i mitigació del canvi climàtic			

ANNEX 1: PARTICIPANTS A LA JORNADA

Tot seguit es llisten els **24 assistents a la sessió**, dividits segons els tres grups assignats:

Nom i cognoms	Institució/Entitat/Empresa	Grup
Ramon Vilalta	Amics del riu Segre	
Víctor Falguera Pascual	COL-LEGI OFICIAL ENGINYERS AGRÒNOMS	
Rafa Fernandez	Orvepard (organització de veïns de Pardinyes)	
Dan cater	OSMON ONG	
Antoni Michelena	Som Energia Lleida	
José Ernesto Gómez	Som Energia Lleida	
Isaac Casanoves	Fundació Privada llersis	
Alfred Burball	CUP-Crida per Lleida	
Samuel Delafuente Oliva	ATM Lleida	
Isabel Perea Jou	Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Forestals de Catalunya i Institut Escola del Treball	
Carles Giné	Comissió de Medi Ambient de la UdL	
Montse Guerrero	Departament de Geografia UdL	
Albert Minguella	Som Energia Lleida	
Joan Vazquez Mendieta	IPCENA	
Marta Buirà	A títol individual	
Josep Rodríguez	CCOO	
Jordi Calvís Arnó	Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya	
Llibertat León	Departament de Joventut de l'Ajuntament de Lleida	
Josep M ^a Baiget	Grup Municipal D'ERC-AVANCEM	
Xavier Hernandez	Som Energia Lleida	
Sílvia Mazarico Lorente	A títol individual	
Carmen Cullera	Grup Municipal PdCAT	
Joan Queralt	Regidor de Medi Ambient i Horta	
José Luis Osorio	Grup Municipal de Ciutadans	

Equip tècnic Ajuntament de Lleida
Esther Fanlo
Elisenda Pardell
Pietat Pizarro

Facilitador/a	Grup
Xavier Sabaté	
Marta Pujol	
Xavier Basora	

ANNEX 2: FORMULARI INDIVIDUAL

Si us plau, lliura'ns aquest senzill formulari abans de la finalització de la sessió de treball.

1. Per a tu, el canvi climàtic és un problema...

- Molt greu
- Força greu
- No gaire greu
- No crec que sigui un problema

2. Consideres que el canvi climàtic té un efecte directe sobre la teva vida quotidiana?

- Sí, ja m'afecta directament
- Sí, és possible que m'afecti, directament o indirectament
- No, no m'afecta personalment
- No ho sé

3. Com a individu, consideres que pots tenir un paper important en la lluita contra el canvi climàtic?

- Sí, i tant! Cadascú individualment hi pot fer molt contra el canvi climàtic
- Sí, però per molt que faci, tindrà una baixa incidència
- No, les persones a títol individual no hi podem fer res
- No ho sé

4. Consideres que la ciutadania de Lleida està fent prou per lluitar contra el canvi climàtic?

- Sí, potser massa i tot
- Sí, fa just el que ha de fer
- No està fent prou, hauria de fer més
- No ho sé

5. I la Paeria, està fent prou per lluitar contra el canvi climàtic?

- Sí, potser massa i tot en comparació amb altres administracions
- Sí, fa just el que ha de fer com a Ajuntament
- No està fent prou, hauria de fer més
- No ho sé

6. Quins altres agents consideres que haurien de contribuir en la lluita contra el canvi climàtic?

_____

7. Consideres necessari i viable un pacte municipal pel canvi climàtic a Lleida?

- Sí, ho considero necessari i viable
- Ho considero necessari, però no viable. *Per què?* _____
- No ho considero necessari. *Per què?* _____

Ajuntament de Lleida

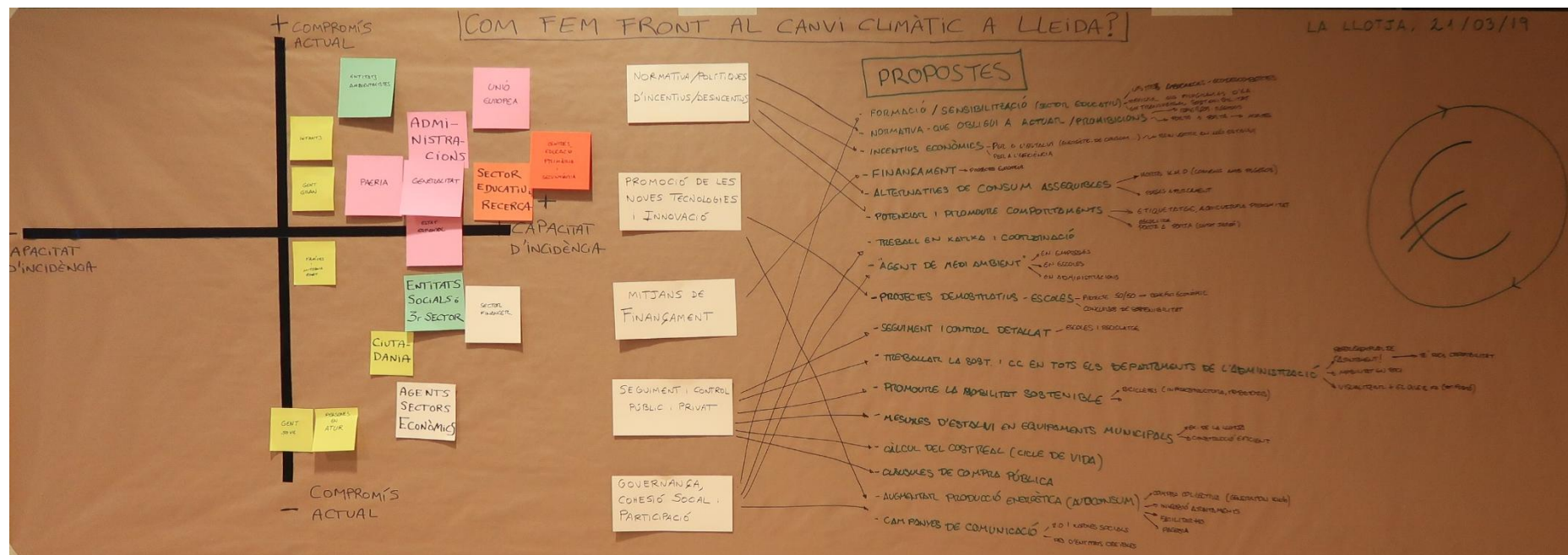
Com fem front al canvi climàtic a Lleida?

Informe de resultats de la sessió de treball participativa (21/03/2019)

Nota: El qüestionari estava basat en l'Eurobaròmetre que publica la UE sobre actituds de la ciutadania europea vers el medi ambient (octubre 2017), per poder comparar les dades de la sessió amb les europees.

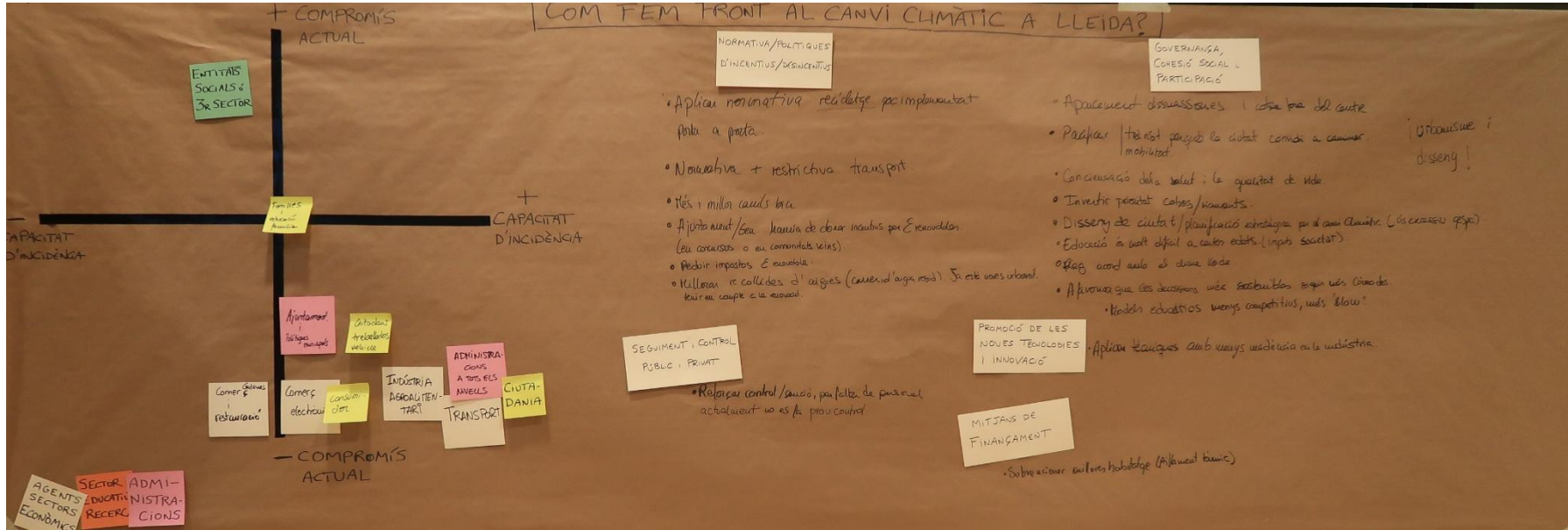
ANNEX 3: PANELLS D'APORTACIONS PER GRUP

Panell amb les aportacions efectuades pel grup 1

Panell amb les aportacions efectuades pel grup 2

Panell amb les aportacions efectuades pel grup 3

